

van Zimmerman's eigen aspiraties; ook in zijn typering van de regentenklasse, „die bekwame, klassiek gevormde, wellicht hooghartige, maar over het geheel verdraagzame regentenklasse – men lette op dit „klassiek gevormde” –, die, in de steden met het bestuur vertrouwd geraakt, staatslieden heeft voortgebracht van den allereersten rang”.

Later, toen Zimmerman zijn boek „Amerika, Italië, Nederland” had geschreven, waarin hij van sympathie voor Mussolini's fascisme getuigde, schreef in „De Groene Amsterdammer” van 12 november 1927 dr. R. Feenstra een fel stuk, waarin hij erop wees, hoe mr. Zimmerman zich in de advertenties door zijn uitgever „onze grootste Nederlandsche staatsburger” liet noemen. „Na het Augartenpaleis, het curatorschap over het begaafde Oostenrijksche volk, ware zelfs het paleis te Buitenzorg geen sfeer, waarin zijn gezagsentropie nog zou kunnen groeien”, aldus Feenstra, die zelf Zimmerman „onze Candidaatraadpensionaris” noemt (lees: landsadvocaat). De suggestie van een zekere identificatie met Van Oldenbarnevelt, die hieruit naar voren komt, is in dit stuk vòl hypothesen althans de moeite van het overwegen waard.

Zo moet mr. Zimmerman alle aandacht hebben gegeven aan de spreuk, en het komt me voor, dat de drie verschillende betekenissen, die erin liggen (voor de oppervlakkige lezer: de financier; voor wie de teksten kent: het te late berouw, en Socrates, de grote onschuldige) voor hem niet verborgen zijn geweest. Hartman heeft er niet over geschreven: reden temeer om aan te nemen, dat de spreuk er eerst later is gekomen.

Hoe het komt, dat mr. Zimmerman zelf deze betekenissen steeds verborgen heeft gehouden, is me onduidelijk. Is het wellicht een hooghartige trek geweest in deze klassiek gevormde regent, die niet alleen in 1909, maar ook later democraten en demagogen op één lijn stelde, dat hij dit voor zichzelf heeft gehouden?

NASCHRIFT

Dit stuk was reeds gezet, toen de heer C. A. A. de Graaf van Gemeentewerken, die ik te laat raadpleegde, me attent maakte op een correspondentie uit 1928 in het archief, dat hij beheert.

De kamer van de wethouder van Financiën, gelegen onder de burgemeesterskamer en achter de nis met het beeld van Van